

ZAG QUERY

qhàL ZhùN

221110

’n Handboek

sāl — dag (Sol)
rĭQ — vinnig (Phobos)
220202 — 668 sols
tshŭm — stadig (Deimos)
11 — vier / die vierde planeet
221110 — 687 / die Marsjaar

Die idee

Die EP kry sy naam van 221110: dit is 687 in drietallige stelsel geskryf — die lengte van ’n Marsjaar, in aarddae getel. ’n Marsjaar is ook 668 sols, die getal agter die derde snit, 220202.

’n Sol, ’n dag op Mars, duur 24 uur en 37 minute. Daardie syfers word metrum: 37 sestiendes vir die dag, 24 sestiendes vir die ure.

In die slotstuk, 221110, loop die twee skale teen mekaar en ontmoet eers by die laaste slag:

- Die jaar is ’n tromsiklus van 6/8 + 8/8 + 7/8 — 42 sestiendes.
- Die dag is ’n bassiklus van 37/16, gegroepeer 7+8+7+8+7, en dit stel nooit terug nie.
- Die kleinste gemene veelvoud van 37 en 42 is 1554 sestiendes. Daardie punt is die laaste slag: 37 jaarsiklusse en 42 dagsiklusse kom tesame aan.

Die ses snitte volg daardie stelsel. Elkeen neem ’n getal uit die Mars-kalender of van een van die twee mane, skryf dit ternêr, en draai die syfers in aksent, slag en rus.

Die ses snitte

Titel	Betekenis	Ternêr	Laaste slag
sāl	dag (Sol)	1101 = 37	3:40.7
rǐQ	vinnig (Phobos)	1110 = 39	3:25.2
220202	668 sols van ’n Marsjaar	220202 = 668	3:56.7
tshŭm	stadig (Deimos)	1010 = 30	3:52.8
11	vier; die vierde planeet	11 = 4	3:33.9
221110	687; ’n Marsjaar in aarddae	221110 = 687	3:44.1

Die taal

qhàL ZhùN is die taal van hierdie werk. Die naam beteken “taal van die onderkant”, “ondertong”: qhàl is die onderkant, die ander donker wêreld; zhùN is tong, taal, spraak. In die eienaam word die sterkes finales groot geskryf: qhàL ZhùN.

Dit is isolerend: eenlettergrepige wortels, ’n toontaal, coverbs, geen verbuiging. Woordorde is onderwerp–werkwoord–voorwerp, en ’n bepaler staan voor sy kop. Die romanisering is hoekig, met nou trosse, ’n glottale sluiting, ’n hoofletter-Q (’n donker k, ver agter in die keel) en ’n hoofletter-I (die kort i van “bit”). Die bou van die woorde volg ’n Chinese patroon: een lettergreep, een toon, een betekenis.

Uitspraak

Elke volle wortel is ’n lettergreep: (aanklank) + kern + (uitklank), en die kern dra altyd ’n toon.

Aanklanke

Skryfwyse	Klank	Vir sprekers van die vertalingstaal
Q	q	Altyd ’n hoofletter. ’n Baie donker k, ver agter in die keel, ’n droë “k”.
qh	qʰ	Dieselfde donker k, daarna ’n asem — ongeveer “kch”.
tlh	t͡ɬ	“tl” en ’n sagte ich-klank in een trek, ongeveer “tlch”. Nie “till-h” nie.
tsh	t͡ʃ	Soos tsch in Duitse Klatsch, of ch in Engelse church.
zh	ʒ	Soos s in Engelse measure, of j in Franse journal.
kh	x	Soos ch in Duitse Bach, of Skotse loch.
gh	ɣ	’n Stemhebbende ch, ’n sagte gorgel, soos Nederlandse g.
hm	m̥ / ʰm	’n Geasemde nasaal, ongeveer “mm” met ’n asem daarvoor.
'	ʔ	’n Glottale sluiting, die klein pouse in uh-oh, of in Duitse be'achten.
I	ɪ	Altyd ’n hoofletter. Kort i soos in Engelse bit. Lang /i/ bly ’n klein i, ook met toon: ī í ǐ ì.

Volkale

Skryfwyse	Klank	Vir sprekers van die vertalingstaal
a	a	soos in Engelse father
e	ɛ	soos in Engelse bet
i	i	helder ee soos in Engelse see
o	o	soos in Duitse Boot, taamlik geslote
u	u	soos in Engelse food
aI	aɪ	soos in Engelse high, die tweede deel kort
eI	ɛɪ	soos in Engelse face, die tweede deel kort

Die vier tone

Vier tone, met aksente op die vokaal, ná die Chinese patroon. Elke wortel dra ’n toon. Sonder ’n toonmerk is ’n woord onvolledig.

- *ā ē Ī ī ō ū* — 1, hoog en gelyk — ’n aangehoue, hoë “jaaa—”
- *á é Í í ó ú* — 2, stygend — ’n vragende “ja?”
- *ǎ ě Ǐ ǐ ǒ ǔ* — 3, laag en dalend-stygend — ’n nadenkende, lae “jaaa-a?”
- *à è Ì ì ò ù* — 4, dalend — ’n vastige “ja!”

Tel in dreie

Getalle word in basis 3 geskryf en syfer vir syfer gelees, met net drie syfers. 1 = Qés, 2 = rŏm, 0 = ˈĭn (“stilte, leegte”; nul is ’n rus). Die nul word nie gesing nie. In die lirieke merk ’n ellips (…) daardie stille plek.

Voorbeelde

	qhàL ZhùN
4 = 11	Qés Qés
37 = 1101	Qés Qés … Qés
24 = 220	rŏm rŏm …
7 = 21	rŏm Qés
39 = 1110	Qés Qés Qés …
30 = 1010	Qés … Qés …
18 = 200	rŏm … …
15 = 120	Qés rŏm …
668 = 220202	rŏm rŏm 'ĭn rŏm 'ĭn rŏm
687 = 221110	rŏm rŏm Qés Qés Qés 'ĭn

Hoe die syfers die aksente bepaal

Oor die reeks ritmiese selle loop die ternêre syfers van die snit se getal:

2
2 = ’n aksent

1
1 = ’n slag

0
0 = ’n rus

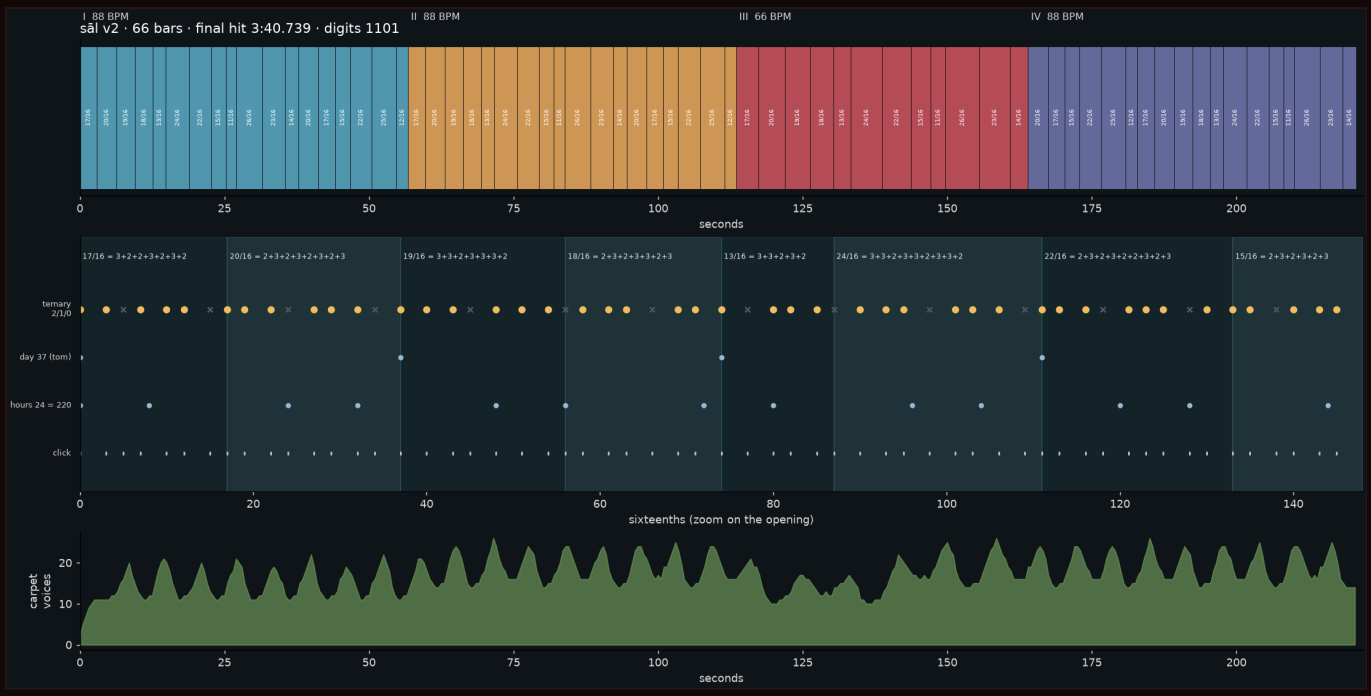
Daar is geen four-on-the-floor nie, en geen reguit 4/4-groove nie.

Langs elke oorspronklike reël gee hierdie handboek ’n uitspraakreël. Dit is ’n praktiese leeshulp: die toonmerke val weg, Q word k geskryf, qh word kh geskryf, en die glottale sluiting (') word weggelaat.

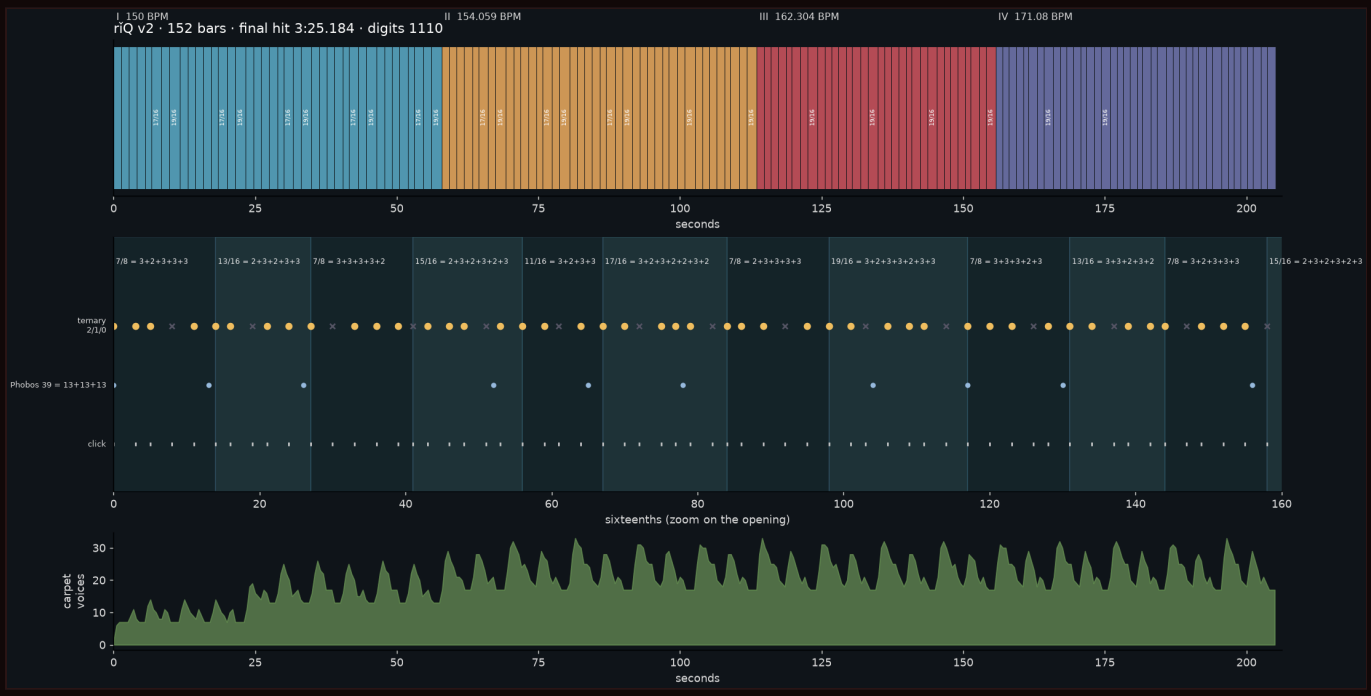
Skewe ritmes

Die ruggraat van elke snit is ’n MIDI-partituur. Die mate is doelbewus skeef: die metrum verander van maat tot maat, en elke metrum word in roterende selle van twee en drie opgebreek (additiewe ritme).

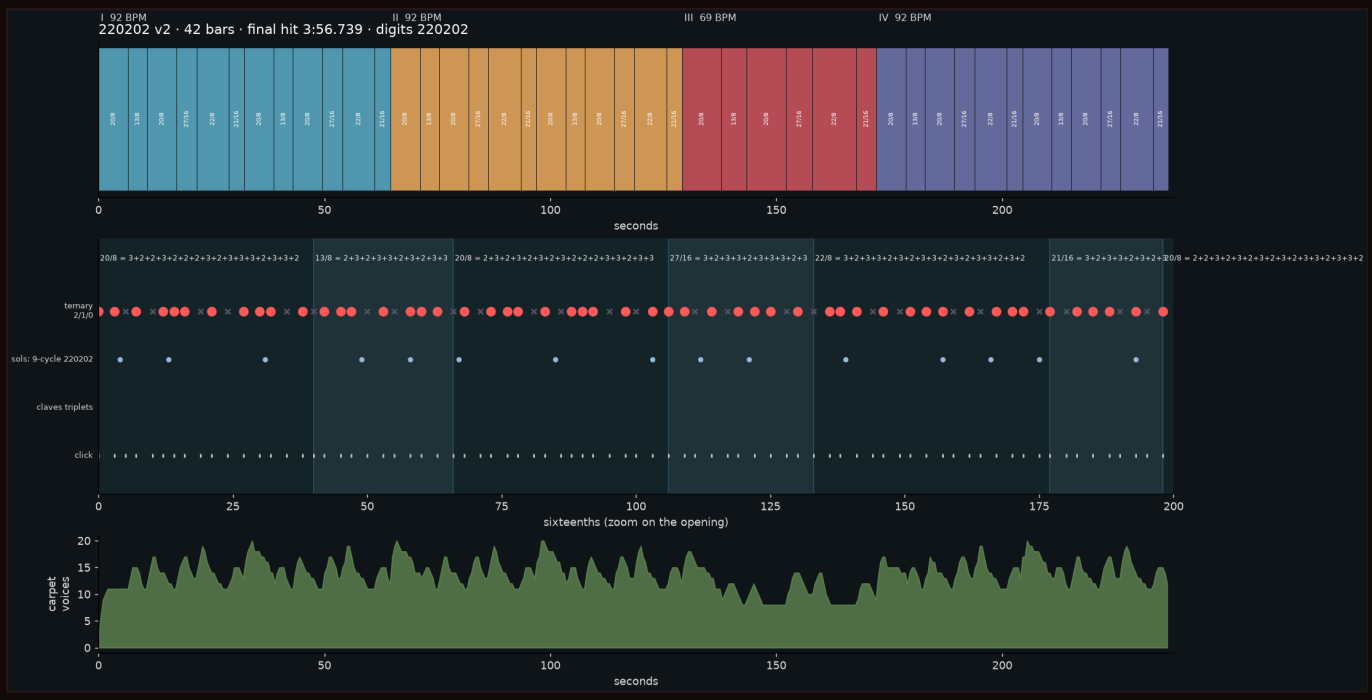
Die kaarte hieronder toon die metrumstrook van elke snit, die syferpatroon, en die opening, ingezoom tot die sestiende-rooster. Hulle is die kaarte van die MIDI-ruggraat.

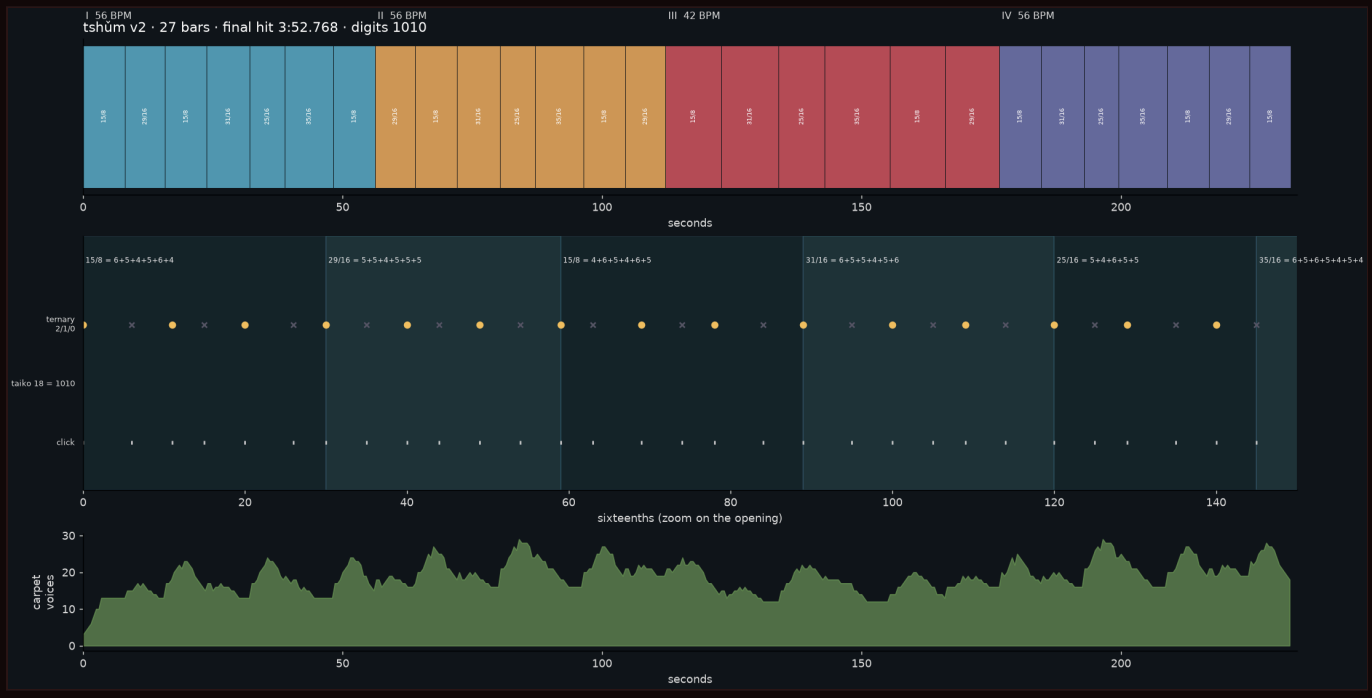
sāl — 66 mate, syfers 1101, laaste slag by 3:40.7. Die dag (37) word in wisselende metrums verdeel; die ure (24 = 220) merk daarteen.

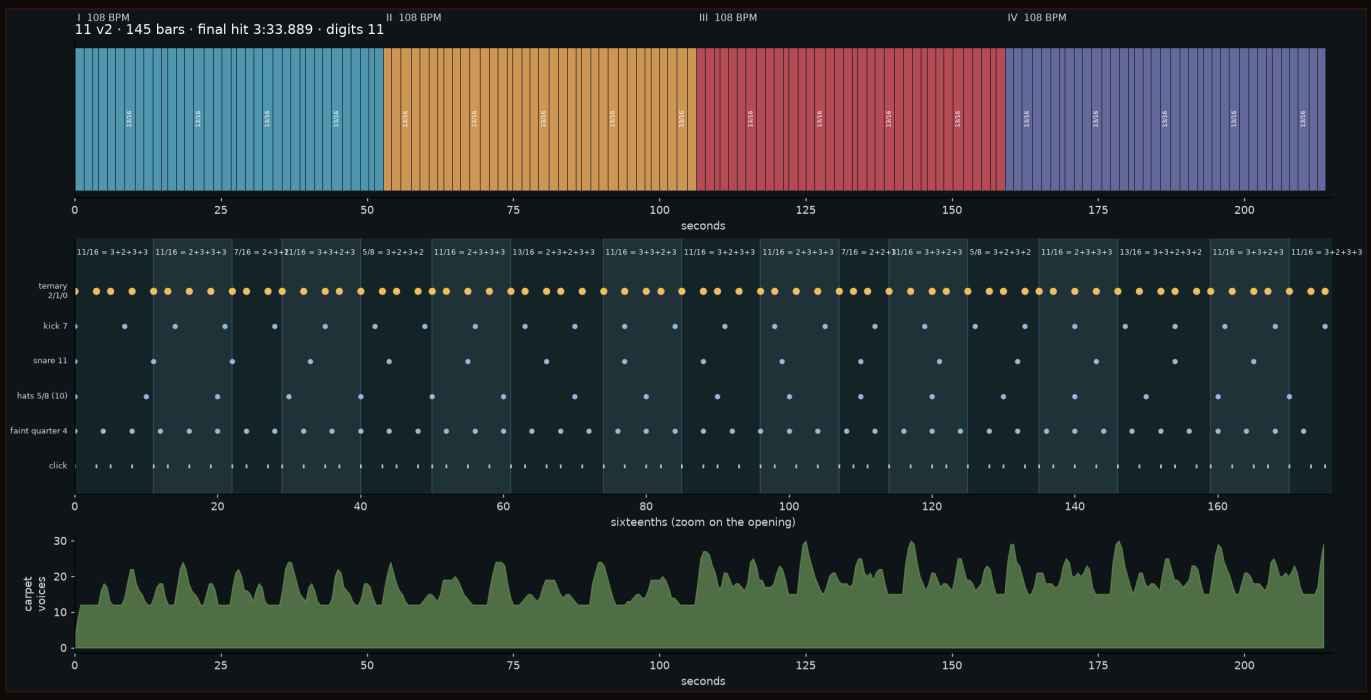
rïQ — 152 mate, syfers 1110, laaste slag by 3:25.2. ’n Siklus van agt mate teen die Phobos-wentelbaan van 39 sestiendes (13+13+13), versnel van 150 tot 184 BPM.

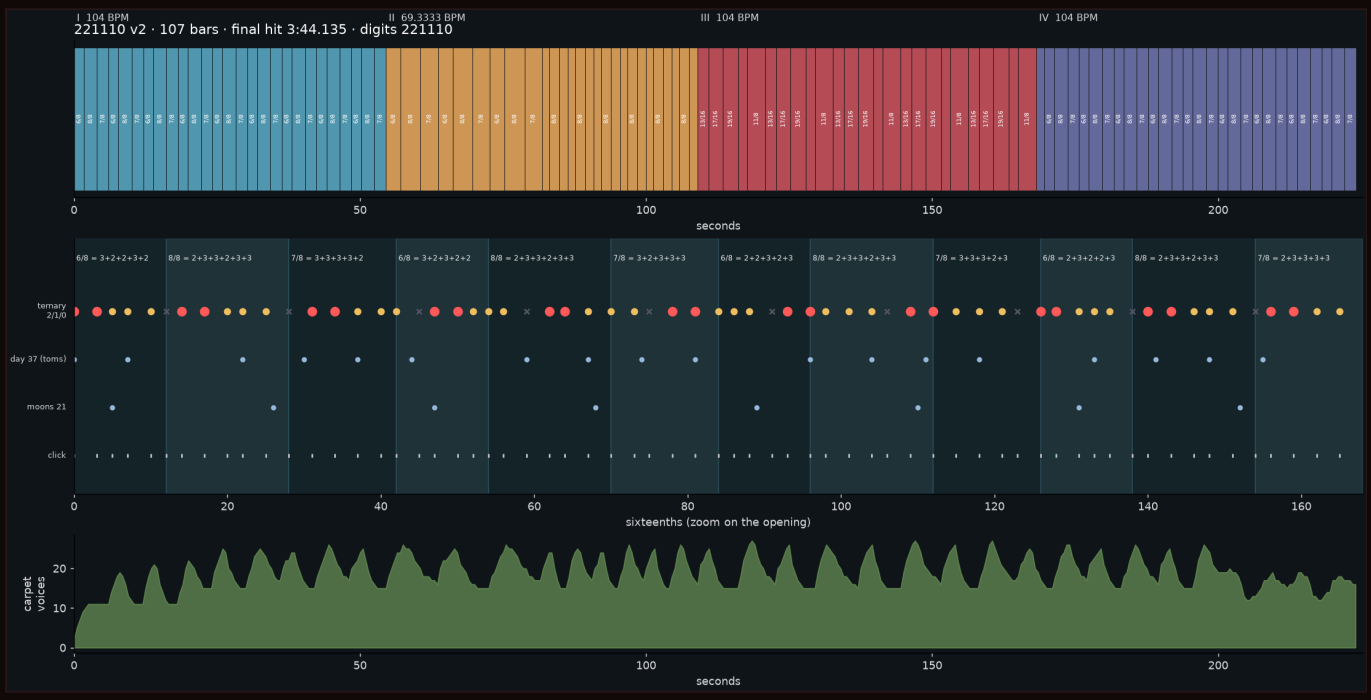
220202 — 42 mate, syfers 220202, laaste slag by 3:56.7. ’n Siklus van ses mate: 20/8, 13/8, 20/8, 27/16, 22/8, 21/16: die tel van 668 sols.

tshŭm — 27 mate, syfers 1010 (30), laaste slag by 3:52.8. Groot, ongelyke selle van 4, 5 en 6 sestiendes; ’n taiko elke 18 sestiendes (30 u. 18 min.) vanaf deel II.

11 — 145 mate, syfers 11 (4), laaste slag by 3:33.9. Kick elke 7, snare elke 11, hats in 5/8 (3+3+4), 'n stil kwart-tik elke vier sestiendes. Alle siklusse ontmoet eers by 1540.

221110 — 107 mate, syfers 221110, laaste slag by 3:44.1. Jaar (6/8 8/8 7/8) teen dag (37/16 as 7+8+7+8+7). kgv(37, 42) = 1554 = die laaste slag.

sāl

Sol — die dag

Duur: 3:41.6 · Laaste slag: 3:40.7 · Mate: 66 · Syfers: 1101 = 37 · Tempo: 88 BPM; part III 66 BPM

Betekenis

sāl beteken “dag”. Dit open die EP as ’n Marsdag. ’n Sol duur 24 uur en 37 minute; 37 is 1101 ternêr (gesing Qés Qés … Qés), en 24 is 220 (rŏm rŏm …). Die teks gaan oor asemhaal deur ’n lang, koue dag van rooi stof, tot die nag van die onderkant af kom: “Sal die dag môre kom? Ek het asemgehaal.”

Metrum

Elke Marsdag is 37 sestiendes, verdeel in ’n roterende paar mate (17/16+20/16, 19/16+18/16, 13/16+24/16, en so meer). Geen paar herhaal binne nege dae nie. ’n Tom merk elke dagbegin. Daarteenoor die ure: 24 sestiendes as 8+8+8, in die syfers 220. Tempo 88 BPM; deel III sleep tot 66, deel IV keer terug na 88. Die syfers 1101 loop oor die selle: 2 = aksent, 1 = slag, 0 = rus.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
sāl lāQ, sĕQ sŏm fēn	sal lak, sek som fen	Die dag kom, die lig maak ’n bietjie oop.
zhàk hăs, zhàk tìl	zhak has, zhak til	Ek haal asem, ek bly.
mètlh 'àsh săr Qīng	metlh ash sar king	Rooi stof dryf.
tlhún 'ìl mètlh 'ùQ fūs	tlhun il metlh uk fus	Ons leef in die rooi wêreld.
sāl nè tàI tlhĕs	sal ne tai tlhes	Die son is koud.
Qés Qés … Qés	kes kes … kes	Een, een, nul, een (= 37).
dī sāl tshŭm	di sal tshum	Hierdie dag is stadig.
hăs tàm sĕQ zhŭr	has tam sek zhur	Die asem vloei saam met die lig.
sūr tlhàs zhàk nè hăs hmàQ	sur tlhas zhak ne has hmak	Hoor jy my asem?
DEEL II		
rŏm rŏm …	rom rom …	Twee, twee, nul (= 24).
dī sāl dŭQ gàt ghò sāl	di sal duk gat gho sal	Hierdie dag is dieper as daardie dag.
zhàk dàQ fōtlh gēn Qīng	zhak dak fotlh gen king	Ek loop tans na die drempel toe.
dōr nàm, dōr mètlh	dor nam, dor metlh	Die pad is laag, die pad is rooi.
tlhún tshēn sĕQ, tlhún pīn hăs	tlhun tshen sek, tlhun pin has	Ons neem lig, ons gee asem.
'àsh shàk kūl	ash shak kul	Stof dring die mond binne.
sūr nè lŭm sŏm tlhĕs	sur ne lum som tlhes	Jou liggaam is ’n bietjie koud.
tshŏr qhūm, hăs tìl	tshor khum, has til	Die klank verdwyn, die asem bly.
sāl tàm tlhōm gēn	sal tam tlhom gen	Die dag gaan saam met die tyd.
DEEL III		
tshŭm, tshŭm, săr yà	tshum, tshum, sar ya	Stadig, stadig, dryf!
zhàk wèN rùm	zhak wen rum	Ek hardloop nie.
tlhōm săr, sĕQ săr	tlhom sar, sek sar	Die tyd dryf, die lig dryf.
dī hăs dŭQ gàt nùk	di has duk gat nuk	Hierdie asem is dieper as die nag.
Qŏr qhūm, sāl	kor khum, sal	Moenie verdwyn nie, dag.
sāl nè tàI bŭr Qīng	sal ne tai bur king	Die son brand tans.
DEEL IV		
sĕQ khām, sĕQ khām	sek kham, sek kham	Die lig val, die lig val.
nùk mòk qhàl lāQ	nuk mok khal lak	Die nag kom van die onderkant af.
zhàk lìp sāl, zhàk lìp hăs	zhak lip sal, zhak lip has	Ek tel die dag, ek tel die asem.
tlhún nè sāl dàQ khèt gēn	tlhun ne sal dak khet gen	Ons dag gaan na die einde toe.
zhàk tàm sūr hăs	zhak tam sur has	Ek haal asem saam met jou.
Qăk nùk, tlhĕs 'àsh	kak nuk, tlhes ash	Swart nag, koue stof.
sāl qhūm mèQ	sal khum mek	Die dag sal verdwyn.
kĕQ sāl lāQ mèQ hmàQ	kek sal lak mek hmak	Sal die dag môre kom?
zhàk hăs zhà'	zhak has zha	Ek het asemgehaal.

02 / 06

rĭQ

Phobos — vinnig

Duur: 3:25.8 · Laaste slag: 3:25.2 · Mate: 152 · Syfers: 1110 = 39 · Tempo: 150–184 BPM, accelerando

Betekenis

rĭQ beteken “vinnig”. Phobos wentel in ongeveer 7 uur 39 minute om Mars. 7 is 21 ternêr (rŏm Qés), 39 is 1110 (Qés Qés Qés …). Die maan val stadig na die planeet toe, daarom versnel die hele snit van 150 tot 184 BPM. Die teks wil hom gryp en kan nie; aan die einde word hy deur die rooi wêreld verslind: “Val!”

Metrum

’n Siklus van agt mate: 7/8, 13/16, 7/8, 15/16, 11/16, 17/16, 7/8, 19/16 = 117 sestiendes = 3 × 39. Daarteenoor die Phobos-wentelbaan: 39 sestiendes as 13+13+13, in die syfers 1110. Die snit versnel van 150 tot 184 BPM, een tempo-gebeurtenis per maat. 152 mate.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
rĭQ Qīl, rĭQ Qīl	rik kil, rik kil	Vinnige wentelbaan, vinnige wentelbaan.
Qòn rùm Qīng, Qòn wèN tìl	kon rum king, kon wen til	Hy jaag, hy bly nie staan nie.
rŏm Qés, Qés Qés Qés …	rom kes, kes kes kes …	Twee, een (= 7); een, een, een, nul (= 39).
sūr nŏm Qòn hmàQ	sur nom kon hmak	Sien jy hom?
Qòn wèN tàm mètlh 'ùQ lŭQ	kon wen tam metlh uk luk	Hy hou nie pas met die rooi wêreld nie.
kìt sĕQ, kìt sĕQ	kit sek, kit sek	Afgehakte lig, afgehakte lig.
Qòn rĭQ gàt sāl	kon rik gat sal	Hy is vinniger as die dag.
Qòn nè Qīl nàm	kon ne kil nam	Sy wentelbaan is laag.
DEEL II		
Qòn dàQ 'ùQ khām Qīng	kon dak uk kham king	Hy val tans na die wêreld toe.
tlhīs bēQ, tlhīs bēQ	tlhis bek, tlhis bek	Glas breek, glas breek.
zhàk wŭn tshēn Qòn	zhak wun tshen kon	Ek wil hom gryp.
zhàk wèN khàl tshēn	zhak wen khal tshen	Ek kan nie gryp nie.
'àsh rùm, zhōk rùm	ash rum, zhok rum	Stof jaag, die slag jaag.
tlhōm Qàt Qīl	tlhom kat kil	Die tyd sny die wentelbaan.
Qòn lāQ tlhūr	kon lak tlhur	Hy kom altyd weer.
rùm yà, rùm yà	rum ya, rum ya	Hardloop! Hardloop!
DEEL III		
tlhàs yà	tlhas ya	Luister!
Qòn nè tshŏr tlhàp	kon ne tshor tlhap	Sy klank is hard.
kìt kìt, khūr	kit kit, khur	Afgehak, afgehak, donder.
ghĕn sĕQ kò tlhàQ	ghen sek ko tlhak	Alle lig word verslind.
zhàk lìp Qòn nè Qīl	zhak lip kon ne kil	Ek tel sy wentelbane.
rŏm Qés tŏn Qīl	rom kes ton kil	Sewe (ternêre 21) wentelbane.
Qòn wèN-tlhà khām	kon wen-tlha kham	Hy het nog nie geval nie.
tlhún mŭl Qīng	tlhun mul king	Ons wag.
DEEL IV		
Qòn rĭQ, Qòn nàm	kon rik, kon nam	Hy is vinnig, hy is laag.
Qīl bēQ Qīng	kil bek king	Die wentelbaan breek.
mètlh 'ùQ nè kūl fēn	metlh uk ne kul fen	Die mond van die rooi wêreld maak oop.
Qòn kò tlhàQ mèQ	kon ko tlhak mek	Hy sal verslind word.
tlhún wèN khàl tìl	tlhun wen khal til	Ons kan nie bly nie.
zhàk nŏm khūr	zhak nom khur	Ek sien die weerlig.
Qés Qés Qés …	kes kes kes …	Een, een, een, nul (= 39).
khām yà	kham ya	Val!

03 / 06

220202

668 sols

Duur: 3:57.5 · Laaste slag: 3:56.7 · Mate: 42 · Syfers: 220202 = 668 · Tempo: 92 BPM; part III 69 BPM

Betekenis

220202 is 668 ternêr (rŏm rŏm … rŏm … rŏm): die sols van ’n Marsjaar. Die syfers is ook die ritme. Die teks is ’n strepieslys: een dag, een teken, in been gekerf, tot die siklus vol is: “Maak die teken.”

Metrum

’n Siklus van ses mate: 20/8, 13/8, 20/8, 27/16, 22/8, 21/16 = 198 sestiendes. Sewe siklusse, 42 mate. Die syfers 220202 loop oor die groepe (aksent / slag / rus), en weer as ’n nege-tom-siklus. Tempo 92 BPM; deel III sleep tot 69.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
zhàk sàQ qhīt, zhàk lìp sāl	zhak sak khit, zhak lip sal	Ek maak ’n teken, ek tel die dag.
rŏm rŏm … rŏm … rŏm	rom rom … rom … rom	Twee, twee, nul, twee, nul, twee (= 668).
Qés tŏn sāl, Qés tŏn qhīt	kes ton sal, kes ton khit	Een dag, een teken.
qhīt 'īl gùN tìl	khit il gun til	Die teken bly in die been.
kìt zhōk Qàt sāl	kit zhok kat sal	Die afgehakte slag sny die dag.
tlhún lìp tlhūr	tlhun lip tlhur	Ons tel altyd.
ghĕn sāl nè qhīt Qăk	ghen sal ne khit kak	Die teken van elke dag is swart.
zhàk wèN mŭl	zhak wen mul	Ek wag nie.
DEEL II		
rŏm tŏn qhīt, rŏm tŏn qhīt	rom ton khit, rom ton khit	Twee tekens, twee tekens.
'àsh tàm sāl khām	ash tam sal kham	Stof val saam met die dag.
Qŏm lìp, zhàm lìp	kom lip, zham lip	Hulle tel, ons tel.
'īl 'ùQ yŭ mètlh kàtlh	il uk yu metlh katlh	In die wêreld is daar ’n rooi rooster.
sūr nè qhīt rè mèI	sur ne khit re mei	Wat is jou teken?
zhàk nè qhīt rè Qés	zhak ne khit re kes	My teken is die een.
sāl Qàt, sāl bēQ	sal kat, sal bek	Die dag sny, die dag breek.
lìp yà, sàQ yà	lip ya, sak ya	Tel! Maak!
DEEL III		
tshŭm, sāl tshŭm	tshum, sal tshum	Stadig, die dag is stadig.
gùN dŭn Qīng	gun dun king	Die been pulseer.
zhàk khàl lìp hmàQ	zhak khal lip hmak	Kan ek tel?
tlhōm nè lĕs nŭr	tlhom ne les nur	Die patroon van die tyd is skeef.
Qŏr qhūm, qhīt	kor khum, khit	Moenie verdwyn nie, teken.
'òm wèN-tlhà qhūm	om wen-tlha khum	Die siklus het nog nie verbygegaan nie.
DEEL IV		
zhàk lìp zhà'	zhak lip zha	Ek het getel.
rŏm rŏm … rŏm … rŏm tŏn sāl	rom rom … rom … rom ton sal	668 dae.
Qés tŏn 'òm	kes ton om	Een siklus.
ghĕn qhīt tlhīt	ghen khit tlhit	Alle tekens kom bymekaar.
lŭm tlhàp, hăs kìt	lum tlhap, has kit	Die liggaam is hard, die asem afgehak.
tlhún tàm sāl gēn	tlhun tam sal gen	Ons gaan saam met die dag.
dī qhīt rè khèt	di khit re khet	Hierdie teken is die einde.
sàQ qhīt	sak khit	Maak die teken.

tshŭm

Deimos — stadig

Duur: 3:53.8 · Laaste slag: 3:52.8 · Mate: 27 · Syfers: 1010 = 30 · Tempo: 56 BPM; part III 42 BPM

Betekenis

tshŭm beteken “stadig”. Deimos, die verre, klein maan, wentel in ongeveer 30 uur 18 minute om Mars. 30 is 1010 ternêr (Qés … Qés …), 18 is 200 (rŏm … …), 15 is 120 (Qés rŏm …). Die teks wag vir hom; hy kom nie; hy hoor nie: “Bly.”

Metrum

’n Siklus van ses groot, ongelyke mate: 15/8, 29/16, 15/8, 31/16, 25/16, 35/16, in selle van 4, 5 en 6 sestiendes — die tempo is stadig. 27 mate. Die syfers 1010 (30) loop oor die selle. ’n Taiko elke 18 sestiendes (30 u. 18 min.) vanaf deel II. Tempo 56 BPM; deel III sleep tot 42.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
ghò Qīl tshŭm	gho kil tshum	Daardie wentelbaan is stadig.
Qòn 'īl nùk tìl	kon il nuk til	Hy bly in die nag.
Qés … Qés …	kes … kes …	Een, nul, een, nul (= 30).
rŏm … …	rom … …	Twee, nul, nul (= 18).
Qòn nè sĕQ tlhĕs	kon ne sek tlhes	Sy lig is koud.
ghŭm zhŭr, ghŭm zhŭr	ghum zhur, ghum zhur	Die onderbas vloei, die onderbas vloei.
DEEL II		
zhàk mŭl Qīng	zhak mul king	Ek wag.
Qòn wèN lāQ	kon wen lak	Hy kom nie.
wōr ghŭm tàm lŭm dŭn	wor ghum tam lum dun	Die breë onderbas pulseer saam met die liggaam.
tlhōm mŭsh, tlhōm dŭQ	tlhom mush, tlhom duk	Die tyd is fluweelagtig, die tyd is diep.
Qés rŏm …	kes rom …	Een, twee, nul (= 15).
ghò Qīl săr	gho kil sar	Daardie wentelbaan dryf.
DEEL III		
tlhàs yà	tlhas ya	Luister.
'àsh săr	ash sar	Stof dryf.
Qòn tlhàs zhàk hmàQ	kon tlhas zhak hmak	Hoor hy my?
wèN	wen	Nee.
DEEL IV		
Qòn mòk ghò tàl lāQ	kon mok gho tal lak	Hy kom van daardie kant af.
tshŭm, tshŭm, tlhīt mèQ	tshum, tshum, tlhit mek	Stadig, stadig, dit sal bymekaarkom.
ghŭm nè gùN tlhàp	ghum ne gun tlhap	Die raam van die onderbas is hard.
zhàk tàm Qòn tìl	zhak tam kon til	Ek bly saam met hom.
dī nùk dŭQ gàt tlhōm	di nuk duk gat tlhom	Hierdie nag is dieper as die tyd.
tìl yà	til ya	Bly.

11

vier — die vierde planeet

Duur: 3:34.5 · Laaste slag: 3:33.9 · Mate: 145 · Syfers: 11 = 4 · Tempo: 108 BPM, steady

Betekenis

11 is 4 ternêr (Qés Qés): die vierde planeet. ’n Koppige, kliniese klik staan teen siklusse van 7, 11 en 5/8 wat nie daarmee saamstem nie. Die teks stel ’n chroommasjien wat tel, teen ’n liggaam wat asemhaal, warm is, en skeef is: “Moenie tel nie.”

Metrum

’n Siklus van agt mate: 11/16, 11/16, 7/16, 11/16, 5/8, 11/16, 13/16, 11/16 = 85 sestiendes. 18 siklusse plus ’n 5/8 = 145 mate = 1540 sestiendes = kgv(4, 7, 10, 11). Die syfers 11 (4) maak elke sel ’n slag. Kick elke 7, snare elke 11, hats in 5/8 (3+3+4), en ’n baie stil kwart-tik elke vier sestiendes — ’n skadu van ’n 4/4-klik. Alle siklusse ontmoet eers by die laaste slag (1540). Tempo 108 BPM, vas.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
Qés Qés	kes kes	Een, een (= 4).
Qés Qés shù 'ùQ	kes kes shu uk	Die vierde wêreld.
zhōk tìl, zhōk tìl	zhok til, zhok til	Die slag bly, die slag bly.
ghěn lěs wèN tìl	ghen les wen til	Geen patroon bly nie.
zhàk wèN tàm zhōk gēn	zhak wen tam zhok gen	Ek gaan nie saam met die slag nie.
kàtlh tlhěs, kàtlh sīQ	katlh tlhes, katlh sik	Die rooster is koud, die rooster is chroom.
DEEL II		
tlhàs yà, dī zhōk	tlhas ya, di zhok	Luister, hierdie slag.
yàt wèN lǔQ	yat wen luk	Dit hou nie pas nie.
ghǔQ lìp Qīng	ghuk lip king	Die masjien tel.
sīQ ghǔQ wèN hǎs	sik ghuk wen has	Die chroommasjien haal nie asem nie.
zhàk hǎs, zhàk nǔr	zhak has, zhak nur	Ek haal asem, ek is skeef.
Qǒm wǔn kàtlh	kom wun katlh	Hulle wil die rooster hê.
DEEL III		
nǔr zhōk Qàt kàtlh	nur zhok kat katlh	Die skewe slag sny die rooster.
ghǔm bēQ, gùN bēQ	ghum bek, gun bek	Die onderbas breek, die been breek.
rùm yà	rum ya	Hardloop!
tlhún nè lǔm pàng	tlhun ne lum pang	Ons liggaam is warm.
ghǔQ tlhěs, lǔm pàng	ghuk tlhes, lum pang	Die masjien is koud, die liggaam warm.
Qǒr lìp	kor lip	Moenie tel nie.
DEEL IV		
zhōk là, yàt tìl tlhūr	zhok la, yat til tlhur	Die slag: dit bly altyd.
zhàk wèN tìl	zhak wen til	Ek bly nie.
Qés Qés, Qés Qés	kes kes, kes kes	Vier, vier.
ghěn tlhīt mèQ	ghen tlhit mek	Alles sal bymekaarkom.
kàtlh wèN qhūm	katlh wen khum	Die rooster verdwyn nie.
tlhīt	tlhit	Bymekaarkom.

221110

687 — die Marsjaar

Duur: 3:45.0 · Laaste slag: 3:44.1 · Mate: 107 · Syfers: 221110 = 687 · Tempo: 104 BPM; part II drag 69.33 then rush 138.67

Betekenis

221110 is 687 ternêr, gelees rŏm rŏm Qés Qés Qés en daarna ’n rus vir die 0. Dit is die slotstuk: ’n Marsjaar in aarddae, as ’n tromsiklus van 6/8, 8/8 en 7/8 teen ’n dag van 37/16. Twee wentelbane en twee liggame loop teen mekaar en ontmoet nie, tot die laaste woord: “Ons kom bymekaar.”

Metrum

Die jaar (6/8 8/8 7/8, 42 sestiendes) loop teen die dag (37/16 as 7+8+7+8+7), wat nooit terugstel nie. Die kleinste gemene veelvoud van 37 en 42 is 1554 — die laaste slag (3:44.1). Deel III verander metrum elke maat (13/16, 17/16, 19/16, 11/16, 11/8). Deel IV open met ’n 5/8-voorslag, dan keer die jaar terug. Tempo 104 BPM; in deel II ’n sleep tot 69.33, dan ’n jaagtog tot 138.67, terug na 104 vanaf deel III. Die syfers 221110 loop oor die selle. Die twee mane verskyn as ’n shaker-paar elke 21 sestiendes.

OORSPRONKLIK	UITSPRAAK	VERTALING
DEEL I		
zhàk tlhàs dŭQ zhōk	zhak tlhas duk zhok	Ek hoor die diep slag.
mètlh lŭm là, yàt dŭn	metlh lum la, yat dun	Die rooi liggaam: dit pulseer.
nŭr dōr mòk nùk lāQ	nur dor mok nuk lak	Die skewe pad kom uit die nag.
zhàk wèN tàm lĕs gēn	zhak wen tam les gen	Ek gaan nie saam met die patroon nie.
tlhún nè hăs tlhĕs	tlhun ne has tlhes	Ons asem is koud.
sūr nŏm nàm sĕQ	sur nom nam sek	Jy sien die lae lig.
ghŭm tàm gùN dŭn	ghum tam gun dun	Die onderbas pulseer saam met die been.
dī zhōk wèN lŭQ	di zhok wen luk	Hierdie slag hou nie pas nie.
rŏm rŏm Qés Qés Qés	rom rom kes kes kes	Twee, twee, een, een, een; daarna nul as ’n rus.
[Rest | ternary final digit 0 | silent slot; do not sing the zero]	*[Rest | ternary final digit 0 | silent slot; do not sing the zero]*	*[Rus: syfer 0 = stilte; dit word nie gesing nie.]*
zhàk lìp nŭr Qīl	zhak lip nur kil	Ek tel die skewe wentelbaan.
tlhōm nè dōr bēQ	tlhom ne dor bek	Die pad van die tyd breek stukkend.
kūl tshēn tlhĕs hăs	kul tshen tlhes has	Die mond neem koue asem.
tlhún dàQ fōtlh gēn	tlhun dak fotlh gen	Ons gaan na die drempel toe.
dī lĕs wèN tlhīt	di les wen tlhit	Hierdie patroon kom nie bymekaar nie.
DEEL II		
zhōk Qàt hăs	zhok kat has	Die slag sny die asem.
nŭr ghŭQ tshŭm	nur ghuk tshum	Die skewe masjien is stadig.
zhàk nè lŭm tìl	zhak ne lum til	My liggaam bly.
tlhōm wèN mŭl	tlhom wen mul	Die tyd wag nie.
tlhún tàm ghŭm gēn	tlhun tam ghum gen	Ons gaan saam met die onderbas.
dī Qīl rĭQ	di kil rik	Hierdie wentelbaan is vinnig.
sūr nè zhùN dŭn	sur ne zhun dun	Jou tong pulseer.
kìt tshŏr shàk lŭm	kit tshor shak lum	Afgehakte klank tree die liggaam binne.
zhàk wèN tshēn lĕs	zhak wen tshen les	Ek gryp nie die patroon nie.
Qăk fōtlh fēn	kak fotlh fen	Die swart drempel maak oop.
tlhún tlhàs ghĕn zhōk	tlhun tlhas ghen zhok	Ons hoor elke slag.
sĕQ tàm Qīl săr	sek tam kil sar	Die lig dryf saam met die wentelbaan.
hăs zhŭr Qīng	has zhur king	Asem vloei.
dī lŭm wèN qhūm	di lum wen khum	Hierdie liggaam verdwyn nie.
DEEL III		
nŭr zhōk Qàt tlhōm	nur zhok kat tlhom	Die skewe slag sny die tyd.
zhàk nŏm bēQ nè kàtlh	zhak nom bek ne katlh	Ek sien die rooster wat stukkend breek.
tlhún nè lĕs wèN tìl	tlhun ne les wen til	Ons patroon bly nie.
sūr tàm tshŏr rùm	sur tam tshor rum	Jy hardloop saam met die klank.
ghŭm tlhàQ nùk	ghum tlhak nuk	Die onderbas verslind die nag.

dī zhùN nǔr	di zhun nur	Hierdie tong is skeef.
tlhún wèN-tlhà tlhīt	tlhun wen-tlha tlhit	Ons kom nog nie bymekaar nie.
mètlh Qīl săr Qīng	metlh kil sar king	Die rooi wentelbaan dryf.
ghĕn gùN dŭn	ghen gun dun	Elke been pulseer.
tlhōm là, zhàk wèN mŭl	tlhom la, zhak wen mul	Wat die tyd betref: ek wag nie.

DEEL IV

dī sĕQ nàm	di sek nam	Hierdie lig is laag.
tshŏr sŏm qhūm	tshor som khum	Die klank verdwyn ’n bietjie.
zhàk tàm sūr tìl	zhak tam sur til	Ek bly saam met jou.
ghŭm 'īl lŭm zhŭr	ghum il lum zhur	Die onderbas vloei in die liggaam.
nùk nè fōtlh tlhĕs	nuk ne fotlh tlhes	Die drempel van die nag is koud.
rŏm tŏn Qīl dŭn	rom ton kil dun	Twee wentelbane pulseer.
zhàk nè hăs wèN khām	zhak ne has wen kham	My asem val nie.
dī lĕs dàQ khèt gēn	di les dak khet gen	Hierdie patroon gaan na die einde toe.
sūr nŏm wàr sĕQ	sur nom war sek	Jy sien die gedeelde lig.
tlhún wèN-tlhà tlhīt hmàQ	tlhun wen-tlha tlhit hmak	Kom ons nog nie bymekaar nie?
Qŏr mŭl	kor mul	Moenie wag nie.
tlhōm nè dōr là, gēn yà	tlhom ne dor la, gen ya	Wat die pad van die tyd betref: Gaan!
hăs tìl	has til	Die asem hou.
tlhún tlhīt	tlhun tlhit	Ons kom bymekaar.

Woordelys

Die belangrikste woorde in die ses liedere. Elke wortel is een lettergreep en dra ’n toon.

qhàL ZhùN
qhàL ZhùN — “taal van die onderkant”, “ondertong”. Die naam van die taal.

qhàl qʰal˧˩
die onderkant, die ander donker wêreld; ook statives: onderkantig, afgrondsdiep donker

zhùN ʒun˧˩
taal, tong, spraak

sāl salˉ
dag, daglig

rǐQ ɾiqˊ˩˧
vinnig

tshǔm t͡ʃumˊ˩˧
stadig

Qés qesˊˉ
een

rǒm ɾomˊ˩˧
twee

'ǐn ʔinˊ˩˧
stilte, leegte, die oop sonder klank (die nul; ’n rus; word nie gesing nie)

hǎs hasˊ˩˧
asem, lug; ook as werkwoord: asemhaal

sěQ sɛqˊ˩˧
lig

mètlh mɛt͡ɬˋ˩
rooi

'ùQ ʔuqˋ˩
wêreld, ryk, gebied

'àsh ʔaʃˋ˩
as, spoor, stof

nùk nukˋ˩
nag

tlhōm t͡ɬomˉ
tyd, die stroom van die tyd

tlhīt t͡ɬitˉ
bymekaarkom, saamval, tesaam val

Qīl qilˉ
wentelbaan, kringpad

nǔr nuɾˊ˩˧
skeef, ongelyk, nie eweredig deelbaar nie

kàtlh kat͡ɬˋ˩
rooster, tralie, vlegsel

lìp lipˋ˩
tel, optel, rantsoeneer

qhīt qʰitˉ
teken, sein, roep

zhōk ʒokˉ
slag, pols (naamwoord)

ghǔm ɣumˊ˩˧
onderbas, sub, diep stroming

lěs lesˊ˩˧
patroon, herhalende figuur

dōr doɾˉ
pad, weg

fōtlh fot͡ɬˉ
drempel, hek, die ruimte daarvoor

khèt xɛtˋ˩
einde, sluiting, einde van ’n siklus

'òm ʔomˋ˩
siklus, album, ’n stel stukke

gùN gunˋ˩
been, raam

ghǔQ ɣuqˊ˩˧
masjien, motor, enjin

sīQ siqˉ
chroom, koue metaalglans

wàr waɾˋ˩
die gedeelde, die gemeenskaplike; ook statives: gedeel, gemeen

tàI taɪˋ˩
vuur, glede (sāl nè tàI, “vuur van die dag” = die son)

zhàk ʒakˋ˩
ek

sūr suɾˉ
jy

tlhún t͡ɬunˊ˩
ons (inklusief)

wèN wɛnˋ˩
nie, nee

nè `nɛ˥˩`
attribuut- en besitspartikel

yà `ja˥˩`
gebiedende partikel

hmàQ `m̩ma˥˩q`
ja/nee-vraagpartikel

zhà' `ʒa˥˩ʔ`
perfektiewe aspek (afgehandel)

qhūm `qʰum˥`
verdwyn, verskiet, uitgaan

tlhàQ `t͡ɬaq˥˩`
verslind, insluk

tìl `tilˤ˩`
bly, staan, hou (’n posisie)

gēn `gen˥`
gaan, loop, beweeg

lāQ `laq˥`
kom

zag Query · 221110 · Query Records. Hierdie handboek verduidelik die taal, die metrums en die lirieke. Amptelike lirieke, indien uitgereik, is die oorspronklike reëls in qhàL ZhùN.